

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

« 29 » травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

(для вступників на основі повної загальної середньої освіти)

для спеціальностей: **A2 Дошкільна освіта**

A3 Початкова освіта

A4 Середня освіта (Технології)

V13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

S7 Журналістика

E2 Екологія

Освітньо-професійний ступінь: **фаховий молодший бакалавр**

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних дисциплін
(протокол № 15 від «15» травня 2026 р.)

Голова циклової комісії

Ольга БОНЧИК

Програма індивідуальної усної співбесіди з української мови (для вступників на основі повної загальної середньої освіти) для спеціальностей А2 Дошкільна освіта, А3 Початкова освіта, А4 Середня освіта (Технології), В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, С7 Журналістика, Е2 Екологія

Укладачі:

Бончик О. А. – голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Яцюк Н. М. – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступників 2026 року, які бажають здобути освітньо-професійний ступінь «фахового молодшого бакалавра» на основі повної загальної середньої освіти за спеціальностями спеціальностей А2 Дошкільна освіта, А3 Початкова освіта, А4 Середня освіта (Технології), В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, С7 Журналістика, Е2 Екологія у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Метою індивідуальної усної співбесіди з української мови є виявлення загальних знань з української мови, перевірка рівня мовленнєвих умінь і навичок та оцінка ступеня підготовленості випускників повної загальної середньої школи до подальшого навчання у Фаховому коледжі КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Для визначення рівня навчальних досягнень з української мови, перевірки сформованого лінгвістичного світогляду вступникам пропонуються відкриті питання.

Програму індивідуальної усної співбесіди з української мови (далі – ПРОГРАМА) розроблено на основі Закону України № 463-IX «Про повну загальну середню освіту» (16.01.2020), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 та Навчальної програми з української мови (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року, Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (частина «Українська мова»), здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696. Зміст питань для співбесіди на основі повної загальної середньої освіти охоплює програмовий матеріал за курс основної школи і не виходить за його межі.

ПРОГРАМА складається із пояснювальної записки, змісту програми, орієнтовного переліку запитань, критеріїв оцінювання, рекомендованих джерел та додатків.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо,ьо</i> . Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>ни</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови	Розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм (згідно з додатком); визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика.	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в
	Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми	мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова	Визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні
4. Морфологія 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань <i>пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно</i> і под.)	Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників	Розпізнавати й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й

	недоконаний). Форми дієслова: дієвідміювані, відміювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но, -то</i>). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот	способи дієслів; відрізнити правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнити їх від дієприслівників), визначати їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на <i>-но, -то</i> в мовленні. Розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на <i>-о, -е</i>, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	Розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізнити правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні,	Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнити сполучники від
	парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток	інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. Розпізнавати частки; правильно писати частки
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізнити словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.1. Словосполучення.		
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)	Розрізнити речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні

5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, приклади – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладами, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті
5.2.5.1. Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопірядне речення	Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопірядному реченні. Основні види пірядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, розділові знаки в них	Розпізнавати складнопірядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопірядних речень з кількома пірядними; визначати основні види пірядних частин, типи складнопірядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопірядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопірядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складне речення з різними видами	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку;
сполучникового й безсполучникового зв'язку		правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів	Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Українська мова — державна мова України.
2. Мова і мовлення.
3. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв.
4. Наголос.
5. Основні випадки уподібнення приголосних звуків.
6. Спрощення в групах приголосних.
7. Основні випадки чергування у-в, і-й.
8. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів.
9. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення).
10. Правила вживання апострофа.
11. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків.
12. Правопис префіксів.
13. Правопис суфіксів.
14. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.
15. Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом -ин(а) від прикметників та прикметників із суфіксами -ськ-, -цьк-, -зьк- та іменників із суфіксами -ств(о), -зтв(о), -цтв(о).
16. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах.
17. Написання слів іншомовного походження.
18. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.
19. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів.
20. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників.
21. Правопис н та nn у прикметниках і дієприкметниках.
22. Правопис частки не з різними частинами мови.
23. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми.
24. Синоніми. Антоніми.
25. Пароніми.
26. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.
27. Групи слів за вживанням: загальноживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова.
28. Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.
29. Лексична помилка (тавтологія, калькування, вживання слів у невласливих значеннях тощо).
30. Фразеологія. Поняття про фразеологізми.
31. Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.
32. Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

33. Словотвір. Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), абрєвіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.

34. Морфологія. Частини мови.

35. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

36. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти.

37. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній, спільний. Число іменників.

38. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові.

39. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

40. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань: пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно тощо).

41. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників.

42. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні).

43. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення.

44. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

45. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

46. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

47. Особливості правопису числівників.

48. Узгодження числівників з іменниками.

49. Уживання числівників для позначення часу й дат.

50. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників.

51. Правопис неозначених і заперечних займенників.

52. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

53. Вид дієслова (доконаний і недоконаний).

54. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово.

55. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів.

56. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни.

57. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

58. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

59. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу.

60. Дієприкметниковий зворот.

61. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

62. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий.

63. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників.

64. Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

65. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

66. Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

67. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

68. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

69. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

70. Речення як основна синтаксична одиниця. Порядок слів у реченні.

71. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

72. Граматична основа речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

73. Тире між підметом і присудком.

74. Другорядні члени речення.

75. Означення. Прикладка як різновид означення.

76. Додаток.

77. Обставина.

78. Порівняльний зворот.

79. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

80. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

81. Речення зі звертанням.

82. Речення із вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення.

83. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені.

84. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення.

85. Розділові знаки в ускладненому реченні.

86. Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

87. Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

88. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини.

89. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні.

90. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові).

91. Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

92. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

93. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою.

94. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

95. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

96. Стили мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

97. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення.

98. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).

99. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті.

100. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Індивідуальна усна співбесіда проводиться комісією у складі трьох осіб: голови екзаменаційної комісії та двох членів комісії. Усна відповідь оцінюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень за 12-бальною шкалою кожним членом комісії відповідно до Додатку 1 і оголошується відразу вступнику. Сума отриманих балів переводиться відповідно до таблиці переведення отриманих балів до шкали 100-200 (Додаток 2), про що робиться відповідний запис в аркуші результатів вступних випробувань.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основна література

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : Грамота, 2019. 208 с.
2. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ: Грамота, 2019. 206 с.
3. Авраменко О. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Грамота, 2017. 160 с.
4. Авраменко О. Українська мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Грамота, 2016. 176 с.
5. Бондаренко Н. В., Шелехова Г. Т. Українська мова : підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ: Педагогічна думка, 2011. 182 с.
6. Глазова О. П. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. Харків: Ранок, 2017. 240 с.
7. Заболотний В. В., Заболотний О. В. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. Київ : Генеза, 2017. 272 с.
8. Шевчук С. В. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. заг. серед. освіти. Київ : Перун, 2018. 248 с.
9. Ющук І. П. Українська мова : підручник для 8 класу загальноосвіт. навч. закл. Тернопіль : Богдан, 2016. 248 с.

Додаткова література

1. Авраменко О. М. Українська мова. Теорія в таблицях. Завдання у форматі НМТ. Харків : Юнісофт, 2024. 232 с.
2. Білецька О. І., Витвицька С. А. Українська мова і література. Тьютор: експрес-підготовка до ЗНО. Тернопіль : Підручники і посібники, 2022. 592 с.
3. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі : І ч. / Олександр Авраменко, Марія Блажко. Київ: Грамота, 2019. 496 с.
4. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 346 с.
5. Хворостяний І. Г. Українська мова: лайфхаки. Харків : Ранок, 2018. 288 с.
6. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ : Освіта, 2018. 287 с.
7. Ющук І. П. Українська мова. Грамотність без репетитора. Підготовка до ЗНО і ДПА. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018. 119 с.

Електронні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-pidruchniki>
2. <https://osvita.ua/school/textbook>
3. <https://lms.e-school.net.ua/>

Додаток 1

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ВСТУПНИКІВ ЗА 12-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ

Рівні навчальних досягнень	12-ти бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	1	Вступник може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.
	2	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.
	3	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок.
II. Середній	4	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень учителя, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
	5	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
	6	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці.
III. Достатній	7	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.

	8	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
	9	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття.
IV. Високий	10	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади.
	11	Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності.
	12	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована.

Додаток 2

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

ТАБЛИЦЯ
переведення суми балів, отриманих за 12-бальною
шкалою, до шкали 100-200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
1	незадовільно
2	незадовільно
3	незадовільно
4	незадовільно
5	незадовільно
6	незадовільно
7	незадовільно
8	незадовільно
9	незадовільно
10	100
11	107
12	114
13	121
14	128
15	133
16	138
17	143
18	147

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
19	151
20	155
21	158
22	161
23	164
24	167
25	170
26	173
27	174
28	176
29	178
30	180
31	183
32	186
33	189
34	192
35	196
36	200

Додаток 3

до Програми індивідуальної усної
співбесіди з української мови

Зразок відповіді вступника під час усної співбесіди з української мови

1. Спрощення в групах приголосних.
2. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова.
3. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні.

1. Спрощення в групах приголосних.

Спрощення – зменшення кількості приголосних звуків у групі приголосних внаслідок випадіння деяких із них при словозміні чи словотворенні. У процесі мовлення один із приголосних, переважно середній, випадає і складна для вимови група приголосних спрощується.

Спрощення відбувається не тільки у вимові – воно позначається й на письмі: *піст* – *пісний*.

Спрощення на письмі

Спрощуються звуки [д], [т], [л], [н], [к] у таких групах приголосних:

здн – зн: *проїзд* – *проїзний*;

ждн – жн: *тиждень* – *тижня*;

стн – сн: *радість* – *радісний*;

стл – сл: *щастя* – *щасливий*;

слн – сн: *масло* – *масний*;

рдц – рц: *серденько*, *сердечний* – *серце*;

зкн – зн: *бризки* – *бризнути*;

скн – сн: *блиск* – *блиснути*.

Спрощення лише у вимові

Спрощення не позначається на письмі, а відбувається тільки у вимові (букву т зберігаємо, хоч відповідний звук не вимовляємо):

1) у запозичених словах із суфіксами СЪК, СТВ: *баласт* – *баластний*, *контраст* – *контрастний*, *компост* – *компостний*, *гігант* – *гігантський*, *агент* – *агентство*, *студент* – *студентський*, *студентство*;

2) у групах **стц** і **стч**: *невістка* – *невістці*, *невістчин*.

ВИНЯТКИ (без спрощення): *кістлявий*, *пестливий*, *хвастливий*, *хвастнути*, *зап'ястний*, *хворостняк*, *шістнадцять*, *шістдесят*, *шістсот*, *випускний*, *пропускний*, *рискнути*, *вискнути*, *тоскно*, *скнара*, *скніти*.

2. Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова.

Лексичне значення слова — це те, що слово означає, його зміст, закріплений у свідомості людей. Це зв'язок певного звукового комплексу (звучання) з певним явищем дійсності, предметом, дією або ознакою.

Лексичні значення слів пояснюються у тлумачних словниках.

Наприклад, щастя – це стан цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого вдоволення й безмежної радості, яких зазнає хто-небудь.

Слова, які мають лише одне лексичне значення, називаються **однозначними**. Найчастіше це власні назви (*Київ, Дніпро*), терміни (*морфема, іменник*), назви професій (*менеджер, хірург*) або специфічні назви предметів (*парта, підручник*).

Багатозначні слова – це слова, які мають два і більше лексичних значень.

Значення багатозначного слова пов'язані між собою. Серед них виділяють одне пряме (основне) значення та кілька переносних (непрямих).

Приклади:

Крило: 1. Частина тіла птаха (пряме). 2. Частина літака (переносне).

Гострий: 1. Який добре ріже (ніж) (пряме). 2. Сильний (біль) (переносне).
3. Кмітливий (розум) (переносне).

Пряме значення слова є первинним. Це звичайне значення слова (*холодна вода*). Переносне значення виникає шляхом перенесення назви за подібністю (*холодний погляд*).

Багатозначні слова часто плутають із **омонімами**. Ось у чому різниця: багатозначні слова мають спільне значення (схожість), а омоніми – це слова, що звучать однаково, але мають абсолютно різні значення (*коса (сплетене волосся) — коса (інструмент для косіння трави)*).

3. Речення зі звертаннями. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні.

Звертання — це слово або група слів (іменник або інша частина мови в значенні іменника), що називає особу чи предмет, до якого звертається мовець. Звертання виражаються іменником у кличному відмінку або в називному в значенні кличного. Інколи звертанням може виступати слово, що належить до іншої частини мови (прикметник, числівник). Іменник у кличному відмінку — це завжди звертання (наприклад: *мамо, друзі, Андрію*). Звертання не є членом речення, до нього не можна поставити питання.

Звертання поділяються на дві групи за будовою:

- **непоширені** (складаються з одного слова): «*Україно*, ти для мене диво!»
- **поширені** (складаються з двох і більше слів, зазвичай це звертання разом із залежними словами (прикметниками, прикладками)): «*Шановні пасажери*, приготуйте квитки!»

Розділові знаки при звертанні (пунктуація):

1. На письмі звертання виділяються комами, а іноді — знаком оклику. На початку речення після звертання ставимо кому: «*Дівчино, розкажи казку*». Якщо звертання вимовляється з окличною інтонацією, ставимо знак оклику: «*Мамо! Прощайте!*». В середині речення звертання виділяється комами з обох боків: «*Не шуми, луже, за тобою скупив*». У кінці речення перед звертанням ставимо кому, а після нього — відповідний знак (крапка, знак питання, знак оклику): «*Як гарно ти співаєш, соловейку!*».

2. Займенники **ти, ви** не є звертаннями і комами не виділяються: «*Ой ти,*

дівчино, з горіха зерня!»

3. Вигуки *о, ой*, що стоять перед звертанням, комами не відокремлюються:
«О землі втрачена, явися!»